

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 90/8970

Skelbimus į laikraštį „Anykšta“, portalą anyksta.lt galite užsisakyti

elektroniniu paštu
anyksta@anyksta.lt arba reklama@anyksta.lt

Telefonai pasiteirauti: (8-381) 5-94-58

Prievartinis gydymas – tarybinis relikvas

Audronis GUSTAS, psichiatras: „Kražių skerdynėse, manau, ne alkoholis buvo priežastis, gal tik prie to prisidėjo“

3 psl.

Sakmė apie Marijos ir pigios darbo jėgos žemę

Leonas ALESIONKA: „Net tų svajotų ir politikų žadėtų 70 proc. nuo buvusio atlyginimo skirti pensijoms negalime. Štai 500 milijonų eurų šarvuočiams pirkti staigiai suradome.“

6 psl.

Pasiūlymas akcijai „Kultūros Idėjų Debesys“

8 psl.

šiuo pinys

Skandalas. Rokiškio kultūros centro direktoriui Erikui Druskinui nepavyko gauti tarybinio buto. „Gimtasis Rokiškis“ praneša, kad E. Druskinas rajono Tarybai melavo, kad Rokiškyje nėra nuomojamų butų, o politikus apdalinu nemokamais kvietimais į teatrų festivalį, taip norėdamas paveikti juos savo naudai. Portalui anyksta.lt buvęs Anykščių A. Vienuolio progimnazijos režisierius rezonavo, kad tai yra netiesa: „...į renginius kvietimai Tarybos nariams nėra siunčiami. Savivaldybės vadovai yra kviečiami tik į tuos renginius, kur reikalingas jų sveikinimas Savivaldybės ir rajono vardu.“

Gaisras. Sekmadienį Anykščių seniūnijos Vėjeliškių kaime sudegė apleistas medinis pastatas. Ugniagesiams pavyko apsaugoti du šalia stovinčius pastatus.

Atostogos. Meras Kęstutis Tubis lapkričio 9 – 18 dienomis atostogaus, o kiti rajono vadovai, kaip skelbiama, tą laikotarpį daugiausia dirbs su dokumentais.

Gilesnis pažinimas. Anykščių muziejininkai - profsąjungos nariai rudenių kelionę skyrė Rokiškio kraštui: Kamajuose aplankė poeto Strazdelio kapą, Salų dvarą, domėjosi Rokiškio grafų buties įdomybėmis ir Liongino Šepkos mediniais stebuklais, aplankė Obelių bei Kriaunų muziejus, Jūžintas, o vakarienei stabtelėjo Svėdasuose kavinėje „Pas Gedą“.

Eisena. Vokietijoje lapkričio 11-ąją, Šv. Martyno dieną, sutemus galima pamatyti vaikų procesijas su žibintais. Prisimenama legenda, kaip Šv. Martynas per šalčius pasidalino apsiaustu su ubagu, ir uždegama Šv. Martyno ugnis. Lapkričio 11 dieną 17 val. mokinių su žibintais eisena, vedama Šv. Martyno, pajudės nuo J. Biliūno gimnazijos A. Baranausko skvero link. Šventė tęsis skvere ir prie Šventosios upės.

Skelbimas. Asmeninis skelbimas, jeigu jame tik vienas žodis ir telefono numeris, antradienio „Anykštoje“ kainuos tik 3,10 Eur, šeštadienio – 3,70 Eur.

Anykščių ligoninėje jau išrašomi elektroniniai vaistų receptai

Daiva GOŠTAUTAITĖ
daiva.g@anyksta.lt

Anykščių rajono savivaldybės ligoninė – vienintelė gydymo įstaiga Anykščiuose, kuri nuo lapkričio 2 d. prisijungė prie 170 iš beveik 550 šalyje veikiančių sveikatos priežiūros įstaigų, kurios pacientams jau galės išrašyti ne popierinį, o elektroninį vaistų receptą. „Tačiau noriu pabrėžti – jeigu pacientas pageidaus popierinio recepto, toks jis ir bus išrašomas, tai kiekvieno ligonio apsisprendimo teisė“, – kalbėjo Anykščių ligoninės vyriausiasis gydytojas Dalis Vaiginas.

Anykščių ligoninės vyriausiasis gydytojas Dalis Vaiginas teigė, kad per pirmąją savaitę, kai pradėjo veikti naujojo vaistų receptų išrašymo sistema, pacientų, panorusių ją pasinaudoti, dar neatsirado.

Jono JUNEVIČIAUS nuotr. **4 psl.**

Kalniečių kaimas seniau vadinosi Aukštaisiais Malaišiais

Raimondas GUOBIS

Ramus, jaukus, šalia gerų kelių esantis senovinis „gatvinis“ kaimas, kokių Lietuvoje išlikę ne taip jau ir daug, vilioja ir pirkėjus, kurie čia norėtų apsigyventi.

Už 11 kilometrų į šiaurės rytus nuo Svėdasų, netoli krašto kelio Anykščiai-Rokiškis, prie pat vieškelio, vedančio link Netikiškių, ant aukštoko kalnelio įsikūręs Kalniečių kaimas. Sodžius priklauso Svėdasų seniūnijai ir parapijai, o nuo 2009-ųjų - dar ir Daujočių seniūnaitijai. Pro kaimą teka Malaišos upelė, kuri, praėjus melioracijai, pavirto tiesiog... grioviu.

1923 metų gyventojų surašymo duomenimis, tuomet Kalniečių kaime buvo aštuonios sodybos su 47 gyventojais. Dabar kaime galima sutikti tik tai vienintelę gyventoją... **5 psl.**

Medžiotojų globėjas paminėtas Svėdasuose

Raimondas GUOBIS

Kasmet vis daugiau miestelių tuoj po Vėlinių išrinka prabangiu pasitikėjimu, kunigaikštiskomis vaišėmis, gyva muzika ir pokalbiais perpinta medžiotojų globėjo Šv. Huberto šventę. Ateina, taip sakant, tie, kurie veik niekad į bažnyčią nevaikšto, ir mintys ne kasdienės tų žalsvai pasipuošusių vyrų pasaulius aplanko. Gerai...

Vyriškas medžioklėje patyrusių vyrų pokalbis: iš kairės Tadas Ražanskas, Petras Baronas ir Laimis Trumpickas.

Dundeno šiemet savo prie altoriaus išlavintu bosiuo kelis rytmečius per LRT radiją taip pat medžiotojas, garsus dvasininkas, Troškūnų klebonas kan. Saulius Filipavičius. Koks gėris ir humanizmas yra medžioklė. Žinoma, didesnis humanizmas buvo ir yra globoti žvėrelius, paukščius ir kitus gyvūnėlius ir neturėti minties nugalyti ir sugrūsti į puodą ar gardžiomis dešrikėmis paversti.

Mirtis visuomet yra mirtis ar jai humaniškai nusiteiksi, ar modernesnė - humaniškesnę kulka į širdį paleisi, žinoma, mažiau kankinsis žvėrelis, bet vis vien tai bus mirtis. Troškūnuose visuomet tos šventės ypatingos - su svečiais garbiais, iš Rytų ir Vakarų, su

taip pat moderniais šautuvais ginkluotomis ir vyrus pasitempti skatinančiomis moterimis, puikia medžioklių Vyšniauskų muzika ir kitokiomis gėrybėmis.

Bet neatsilieka ir Svėdasai, jau kelintus metus puikią šventę rengia. Šiemet nuo šeštadienio ryto ankstyvo sugužėjo didelis būrys medžiotojų, daugiausia iš Svėdasų. Debeikių bei „Vosintos“ būrelių, ir jų bičiulių, pažiopsotojų - vyrų ir moterų. Pamaldose melstasi prašant Dievo pagalbos ir dorybės, o apeigoms vadovavo vietinis klebonas Vydas Juškėnas ir tikriausias medžiotojas - Šimonių bei Adomynės klebonas Saulius Kumelis.

Dalinti vyskupo Liongino Virbalo

Šventė ir stilingiausioms miestelio moteriškėms, gyvenimo pavairinimu džiaugiasi Joana Mikuckienė, Aldona Raščiuviene ir Aldona Saliamonienė.

Autoriaus nuotr.

užtvirtinti paveikslėliai su medžiotojų globėjo Šv. Huberto atvaizdu bei malda: „...nukreipk mano akis ir rankas, kad gerbdamas Dievo sukurtą gamtą viską atlikčiau pagal Kūrėjo valią“. Paskui visi buvo pakviesti draugingai pasivašinti stirmienos guliašu su priedais, išgerti karšto vyno stiklą, gražuolių iš kavinės „Pas Gedą“ šypsenomis pasigėrėti, ir be didesnių užuolankų medžiotojų gildijos narius pašnekinti. Kaip jūs, ponai, gyvenat, kaip sekasi medžioklėse. Kaip gyvenime, ar paguldėt kada kokį briedį karaliūną, didesnį elnią ar šerną galiūną kalnu mėsos pavirtusį, ar stirmą su ragais priziniais, o gal buvote Karelijoje lokių pašaudyti? O kad taip į Rumuniją, ten tai tų rudakailių gausu.

Malonumas, malonumas, nors kai kas ir prašneka, kad jau seniai ką nors bepatiesė, nebešauna, nes ir taip malonu vyriškų vyrų kompanijoje pabūti.

Skambėjo daugiaplanė gyva Vytauto bei Audriaus Jucių atliekama muzika – „Medžioklė baigėsi ir vyrai ir moterys kupertavosi, prie stalų sėdinėjo ir tikrų „miško žmonių“, tikrų „amazonių“ sukinejosi. Skautai taip pat buvo žygin mobilizuoti, patyrimo laipsniui grūdinti ir varovais pabūti kartu su medžiokliais šauliais į miškus, laukus žvėrelių bauginti ir „gautyt“ išjudėjo.

Vakare medžiotojai vėl susirinko netoli Svėdasų girininkijos - prie laužo pabūti, pasivašinti, išpūdziais pasidalinti ir reikalus aptarti.

Anykščiuose posėdžiavo vandens tiekėjai

Praeitą ketvirtadienį ir penktadienį Anykščių menų inkubatoriuje vyko Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos (LVTA) tarybos posėdis, kuriame šalies vandens tiekimo įmonių vadovai aptarė 2015 m. veiklos programos vykdymą, priėmė naujus asociacijos narius rėmėjus, susipažino su vienos iš kelių Lietuvoje „Flovac“ vakuuminės nuotekų šalinimo sistemos įrenginiais, aplankė Anykščių krašto įžymybes.

UAB „Anykščių vandenys“ direktorius Arvydas Katuoka sveikina su geru pažįstamu, iš Gojaus kaimo kilusiu žemietiu, UAB „Agava“ generaliniu direktoriumi Vygantu Vanagu.

Pasak LVTA prezidento Broniaus Miežutavičiaus, posėdžiai kasmet vyksta vis kitame rajone. „Anykščiuose vandentiekiniškai posėdžiavo 2011-aisiais, tad dabar turime galimybę matyti, kas Anykščiuose pasikeitė per kelis metus, - sakė B. Miežutavičius. - Anuomet nebuvo Menų inkubatoriaus, kuriame dabar susirinkome, Lajų tako ir modernios Troškūnuose pastatytos vakuuminės nuote-

kų šalinimo stoties. Tarp vandens tiekimo įmonių UAB „Anykščių vandenys“ minima kaip viena geriausių. Mano nuomone, jai gerai vadovauja iniciatyvus direktorius Arvydas Katuoka, kuris stengiasi įgyvendinti technikos naujoves“.

Atidarydamas posėdį B. Miežutavičius pašmaikštavo, kad jeigu posėdyje dalyvauja gerai nusiteikęs meras, vadinasi, su vandens tiekimu viskas gerai. Susirinku-

Posėdžio akimirka, iš dešinės – LVTA prezidentas Bronius Miežutavičius, Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis ir „Anykščių vandenų“ direktorius Arvydas Katuoka.

Jono JUNEVIČIUS nuotr.

sus supažindinęs ir pasveikinęs Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis pabrėžė, kad į asociaciją susibūrę vandens tiekėjai gali geriau ginti savo teises, dalintis darbo patirtimi ir naujovėmis, paminėjo ką tik sėkmingai įgyvendintą Troškūnų vandentiekio ir nuotekų šalinimo projektą.

Pasak UAB „Anykščių vandenys“ direktoriaus A. Katuokos, 4 milijonų 381 tūkst. eurų vertės Europos Sąjungos paramos dėka įrengti Troškūnų vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai jau veikia, prie jų prijungiami Troškūnų miesto, didelių Vaidlonių ir Smėlynės kaimų gyventojų vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai. Darbus kokybiškai atliko akcinės bendrovės „Kauno dujotiekio statyba“ darbininkai. „Troškūnai,

Vaidlonys ir Smėlynė, kuriuose gyvena 1350 žmonių, iki šiol naudojo itin prastos kokybės vandenį, o nuotekų šalinimo įrenginių išvis nebuvo, - sakė direktorius. - Prie vandentiekio galės prisijungti 750, o nuotekų šalinimo tinklų - 672 vartotojai“.

UAB „Tiekimo sprendimai“ direktorius Algirdas Grybauskas gamtos ir poilsio parke „Gradiali“, kuriame buvo apsigyvenę posėdžio dalyviai, pristatė Troškūnuose įrengtą vakuuminę nuotekų sistemą, atsakė į klausimus. Būtent ši įmonė tiekė įrengimus statyboms Troškūnuose. Tauragės ir Ukmergės vandentiekio įmonių vadovai teigė su specialistais artimiausiu metu apsilankys Troškūnuose.

- ANYKŠTA

Temidės svarstyklės

Sprogmuo. 2015-11-07, apie 15 val., Kurklių seniūnijos laukuose žemės darbų metu rastas daiktas, panašus į sprogmenį. 15 val. 40

min. išminuotojai nustatė, kad rastas karo laikų 152 mm artilerijos sviedinys be sprogstamosios medžiagos ir be sprogdiklio, kuris aplinkiniams pavojaus nekėlė, todėl buvo paimtas ir išvežtas į batalioną.

Įrankiai. 2015-11-08, apie 15 val., pastebėta, kad iš garažo Svėdasų seniūnijoje pavogti įvairūs įrankiai. Nuostolis – 1 759 eurai.

Dingo. 2015-11-07, apie 16 val., iš namų Anykščių J. Biliūno g. ne-

žinoma kryptimi išėjo nepilnametė, gimusi 2003 m., ir negrįžo. Telefonas, kuriuo ji naudojasi, buvo išjungtas. Pirmadienį policija pranešė, kad mergaitė į namus sugrįžo.

spektras

Nenurodo. Savo oficialioje interneto svetainėje Prezidentūra skelbia ne visus šalies vadovės Dalios Grybauskaitės talkininkus. Nutylima, kad Spaudos tarnyboje triūsia ne tik oficialiai nurodomi patarėjai, specialistai ir viena konsultantė, bet ir dar keli asmenys. Lietuvos Prezidentūra savo tinklalapyje nurodo, kad vienoje grupių - Spaudos tarnyboje - darbuojasi 12 žmonių, o Valstybės tarnybos departamentas (VTD) skelbia, kad čia jų - 16.

Ieško. Su Kosovo Premjeru Isa Mustafa Vilniuje susitikęs Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius abiejų šalių verslininkus paragino siekti glaudesnio ekonominio bendradarbiavimo, o Priština priminė, kad EULEX misijos metu lietuvių nušovė asmenys vis dar nepatraukti atsakomybėn. „Lietuva primygtinai ragina Kosovo institucijas pagreitinti Lietuvos pareigūno žūties tyrimą. Atsakingi už šią žūtį turi būti patraukti atsakomybėn“, - Premjerą cituoja Vyriausybės spaudos tarnyba.

Knyga. Legendomis apie prazūtį nuskendusiam „Titanike“ apipintas Seinų kunigų seminarijos seminaristų devynioliktajame amžiuje surinktų dainų rinkinys po ilgų klajonių gali virsti knyga Lietuvoje. SEB banko prezidento patarėjas finansų analitikas Gitanas Nausėda neseniai iš Vilniaus antikvariato išsigijo 150 lietuviškų dainų rankraščių ir kreipėsi į tautosakos specialistus, prašydamas įvertinti jo mokslinę vertę. Seinų seminaristų rinkinyje buvo 500 dainų. Sklido legenda, kad 1666 metų vasarą seminaristų surinktas ir parengtas spausdinti 500 dainų rinkinys 1912 metais nuskendo garsiajame „Titanike“, plaukusiame į Ameriką.

Pripažino. Žibuoklių kaimo (Kelmės r.) vienkiamyje besiglaudžianti Petrė Kazlauskienė jaučiasi tarsi ištrūkusi į laisvę. Su Kražių skerdiu Rimantu Bekinčiu pastaruosius porą metų gyvenusi moteris pripažino - tai buvo skausmu, siaubo ir baimės metai. „Gyvenau baisiai, bet neturėjau kur dėtis - Rimukas grasino, kad iš po žemių iškas, o tada pjaus galvą, nukapos kojas“, - braukdama ašaras pasakojė 59 metų P. Kazlauskienė. Keturis suaugusius vaikus turinti moteris dėl patiriamo smurto ne kartą rašė pareiškimus policijai, bet teismas buvo gailestingas 57 metų P. Bekinčiui.

Diena. Į atmintinų dienų sąrašą siūloma įrašyti Nusikaltimų aukų dieną, kuri būtų minima vasario 22-ąją. Tokią Atmintinų dienų įstatymo pataisą įregistravo Seimo narys, teisingumo ministras Juozas Bernatoniš. Jo nuomone, siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai paskatins visuomenę atkreipti dėmesį į nusikaltimų aukų apsaugos problematiką, bus parodytas dėmesys nusikaltimų aukų teisių užtikrinimui. Europoje vasario 22-oji diena minima kaip Europos nusikaltimų aukų diena, kuri daugelyje Europos šalių pažymima įvairiais renginiais (organizuojamos konferencijos, seminarai, diskusijos ir kt.), skirtais nusikaltimų aukų apsaugos klausimams. Europos Komisija atkreipia dėmesį, kad kiekvienais metais Europos Sąjungoje nusikaltimo aukomis tampa 75 milijonai žmonių.

Anykščių ligoninėje jau išrašomi elektroniniai vaistų receptai

(Atkelta iš 1 p.)

„Man labai gaila, kad Anykščių pirminės sveikatos centras (PSPC) nesijungė prie šios sistemos, nes tai būtų palengvinę abiejų įstaigų darbą – juk medicininės paslaugas teikiame to paties rajono gyventojams. Tačiau su laiku ši situacija galbūt pasikeis“, – sakė vyriausiasis gydytojas.

Paklaustas, kas tas elektroninis vaistų receptas ir ar senyvo amžiaus pacientams, negavusiems į rankas popierinio lapelio, neišs daugiau sumaišties, gydytojas D. Vaiginas sakė: „Kaip ir kiekviena naujovė, ji turi ir plusų, ir minusų. Noriu pabrėžti, kad žmonės, pasirinkę elektroninį vaisto receptą, į rankas jokio lapelio negaus, gydytojas reikiamą receptą įves į elektroninę sistemą ir žmogus, nuėjęs į vaistinę, reikiamą medikamentą gaus. Tačiau yra šioji to-

kia naujovė – farmacininkas vaistą žmogui išduos tik jam pateikus asmens tapatybę liudijantį dokumentą, o jeigu vaistą pirkis kitas asmuo, jis privalės turėti notaro patvirtintą paciento įgaliojimą. Tik dar noriu išpėti žmones, kad elektroniniai receptai nedubliuos popierinių – nebus galima nusipirkti vaistų paprašius gydytojo elektroninio recepto, o paskui dar ir popierinio“.

Paprašytas įvardinti šios naujovės privalumus, vyriausiasis ligoninės gydytojas teigė: „Viešojoje erdvėje pasigirsta nuomonių, kad senyvo amžiaus pacientams tai kels didesnę rūpestį. Aš manau priešingai – būna visai kitaip, garbaus amžiaus žmonės ir pameta receptus, ir užmiršta namie, kai recepto galiojimo data jau eina į pabaigą. To nebebus ir pacientams dėl tokių, sakykim, žmogiškų faktorių jaudintis neberekės. Pasitaiko

ir tokių atvejų, kada vaistininkas neįskaito gydytojo parašyto recepto ir vėl žmogų siuntinėjo atgal į gydy-mo įstaigą“.

Vyriausiasis gydytojas pridūrė, kad pagal elektroninį receptą išrašytus vaistus bus galima nusipirkti ne visus iš karto, o tik dalį, jei jie skirti, pavyzdžiui, šešioms mėnesiams. Tai ypač aktualu vyresnio amžiaus žmonėms, kurie iškart negali nusipirkti visų jiems skirtų medikamentų. Ant popierinių receptų išrašytus vaistus reikėdavo pirkti visus iš karto.

Kaip ir kiekviena, neseniai pradėta diegti naujovė, turi ir savo, bent jau laikinų, trūkumų. „Elektroninė erdvė dar tikrai nėra iki galo su-tvarkyta, tad sistemos trukdžių ar gedimų tikrai gali pasitaikyti. Kol sistema neveikia „tobulai“, mūsų ligoninės Apskaitos skyriuje visi

dokumentai renkami ir popieriniu variantu, kad įvykus kažkokiam nesusipratimui nebūtų galima pasiteisinti elektroninės erdvės trikdžiais“, – kalbėjo D. Vaiginas.

Kol kas Anykščių rajone vaistus pagal elektroninį receptą išduoda keturios vaistinės: A. Baranausko aikštėje esanti „Eurovaistinė“, Kavarsko miestelyje įsikūrusi „Gintarinė vaistinė“ bei abi mieste esančios „Norfos“ vaistinės“ (Vilniaus g. 22 ir Žiburio g. 12).

Beje, matyti elektroninį receptą bus galima per elektroninės bankininkystės sistemą arba prisijungus prie E. sveikatos sistemos su elektroniniu parašu.

Elektroniniai vaistų receptai – ne vienintelė naujovė Anykščių ligoninėje. Pasak vyriausiojo gydytojo, internetinės erdvės pagalba vyksta vidinė ligoninės medikų

komunikacija. Į kompiuterinę sistemą įvedus paciento duomenis: tyrimų rezultatus, gydytojų išrašus – šią informaciją mato ir kiti ligoninės specialistai.

Jau kelinti metai Lietuvoje veikia išankstinė pacientų registracijos internetu sistema sergu.lt. Pasak vyriausiojo gydytojo, žmonėms nereikia ligoninėje stovėti ilgose eilėse prie registratūros langelių ar skambinti telefonu, norint užsiregistruoti pas vieną ar kitą specialistą. Pasinaudojus sergu.lt sistema registracija pas specialistą užtruks vos kelias minutes.

Beje, Sveikatos apsaugos ministerija planuoja visiškai perkelti su sveikatos apsauga susijusias funkcijas į elektroninę erdvę iki 2018-ųjų kovo 1-osios. Nuo tada visa medicininė informacija, rentgeno nuotraukos, siuntimai, paciento ligos istorija, siuntimai pas medikus turėtų būti perkelti į elektroninę erdvę, ir bet kurios mūsų šalies gydymo įstaigos medikas visą būtiną informaciją matys ne ligonio atsi-neštose lapų krūvoje, o kompiuterio ekrane.

propagandos anatomija Tada visi turėjo darbą

Sovietų Sąjungoje buvo didžiuojamasi, kad nedarbas siekė nulį procentų. Kitaip sakant, visi dirbo. Ir ne tik dirbdavo, bet dar ir visur trūkdavo darbininkų. Todėl tuos laikus dalis žmonių atsimena su nostalgija. Tačiau paradoksalu, kad būtent visuotinis darbas nemažai prisidėjo prie Sovietų Sąjungos griūtis. Apie darbą ir jo efektyvumą sovietiniu laikotarpiu kalbinome du Anykščiuose gerai žinomus žmones.

Vyngantas ŠLIŽYS, verslininkas, UAB „2 plus“ vadovas:

Sistema ragino ateiti į darbą. Užsidirbti kažko negalėjai, nes būdavo nustatyti atlyginimai, todėl žmonės ieškodavo, kur užsidirbti papildomai, dažnai vogdavo. Vogdavo iš valstybės, kolūkio – kaip ir iš nieko. Pamenu, eidavom papildomai padirbėt – vištų gaudyt, tai po tokio gaudymo kiekvienas gaudytojas mažiausiai po dvi vištas namo nešdavosi.

Mačiau kolūkio ir melioratorių

realybę. Ar gerdavo? Kolūkyje alkoholi vartodavo visą laiką. Nesakyčiau, kad tai lemdavo blogesnę darbą, kitas atvirkiščiau – girtas geriau dirbdavo (juokiasi, - aut past.), nes negirtas dirbti nebemokėdavo. Melioracijoj griebdavo griežčiau – svarstydavo, bardavo, bet vis tiek girtaujančių buvo.

Planinė ekonomika buvo ne tam, kad kažką pagamintų, svarbiau buvo įvykdyt tai, ką numato, sakykim, suplanuoja kolūkyje „įsisavinti“ žemes, kuriose niekas neauga. Svarbu tapdavo ne tai, ką užauginsi, bet kad „įsisavinsi“. Darbo efektyvumo net nėra ko ir lyginti. Daug dalykų buvo tiesiog iššvaistomi. Sakykim, pats mačiau, kaip tiesiog į griovį buvo pilamas gazolis. Esmė ta, kad jeigu per metus nesunaudoji tam tikro kiekio, tai įmonė kitais metais negaudavo tokio pat kiekio? Ką daryti? Ogi tiesiog išpilti, nes gazolis tuo metu kainavo kaip vanduo.

Žinoma, dabar kitos technologijos, bet ir tada užsienyje žmonės kitaip dirbo, nes dirbdavo arba sa-

vininkui arba sau. O kas sau blogai dirba? Užsienyje buvo visiškai kitas žmonių mentalitetas.

Jonas ŠIMĖNAS, Kovo 11-osios akto signataras, kelių kadencijų LR Seimo narys:

- Ši sistema buvo pasmerkta dėl visiško darbo neefektyvumo. Būdavo tik atskiri sąžiningi žmonės, kurie dirbdavo negailėdami jėgų. Vienu metu Sovietų Sąjungoje atėjo laikas, kai daugelį darbų turėjo dirbti kariuomenė. Kareiviai padėdavo sudoroti derlių, statydavo įvairius objektus. Buvau Rusijoje Pskovo srityje tuo metu, tai ten jau ir karves melždavo kareiviai, nes vietiniai vyrų nuolat būdavo girti visi 100 procentų, o moterys nesugebėdavo vienos ir su darbais, ir su girtais vyrais tvarkytis. Sunku atsakyti į klausimą, kas pirmas – višta ar kiaušinis - o šiuo atveju sunku pasakyti irgi, ar

Linus BITVINSKAS
linas.b@anyksta.lt

darbo efektyvumą lėmė gyvenimo būdas, ar gyvenimo būdą lėmė toks darbo efektyvumas.

Sovietų Sąjungoje svarbiausia dalis buvo karinis-pramoninis kompleksas, o visa kita nebuvo labai svarbu. Tai buvo šalies pasididžiavimas. Buvau Sibire, su grupe kopėm į kalnus, papuolė blogas oras, tai mes ir rusų grupė susiradom tokią apleistą trobelę. Ateinam, o rusai net ugnies nesugeba užsikurti, aiškina, kad malkos šlapios, nedega. Užkūrėm, arbatos išsivirėm, košės, po to nėra ką veikt, imam, kaip visada daro žygeiviai, dainuot. Mes dainuojam lietuvių liaudies dainas, o į mus rusų grupė žiūri ir tyli, prašėm, kad ir jie padainuotų, sako: „Mes liaudies dainų nemokam“, bet jų vadas staiga klausia: „Jūs ką, nežinot šitos „Rvutsia snariady, treščiati pulemioty“ (Sprogsta sviediniai, trata kulkosvaidžiai- red past.)? Matot, kaip viskas buvo - net liaudies dainos Rusijoje tapo karinės.

Lietuvoje taip pat, ypač žemės ūkyje, jau nebebuvo kam dirbt, nes žmonės išsilakstė iš kolchozų, todėl dažnai atvykdavo dirbti kareiviai, studentus rudenį veždavo nuimti derliaus. O vėliau pradėjo vežti į kolūkius

žmones iš Armėnijos, Azerbaidžano, Ukrainos dirbti žemės ūkyje. Manau, nėra net ko ir kalbėt apie darbo efektyvumą tarybiniais laikais.

Galiu pasakyti ir porą konkrečių dalykų. Teko dirbti prie naftos gręžinių. Tada gręžinį su tarybine technika ir tarybine brigada gręždavom 3-4 mėnesius, kol pasiekdavom 2 kilometrų gylį. Dabar toks pats gręžinys su amerikoniška technika atliekamas per savaitę...

Taip pat teko apie 10 metų tyrinėti Baltijos dugną. Praėjo 4 metai, kol tyrimams gavome reikalingą techniką. Pinigų davė, o laivo nėra. Teko išmaišyti visą Sovietų Sąjungą.

Be to, ir pati sistema neskatino žmogaus dirbti, juk ar dirbsi, ar ne, vis tiek gausi panašų atlyginimą. Ir posakiai apie darbą tokie atsirado „Kareivis miega, o tarnyba eina“. Buvo svarbu ne dirbti, o kaip nors pratempti laiką. Tuo laiku turbūt vieninteliai kauniečiai Lietuvoje išsaugojo verslumą. Ko tik nedarydavo – mezgė, pirkė, parduodavo, audines augindavo, veždavo į Rusiją.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

pro memoria

Mirė mokytoja Ona Dundulienė

Eidama 89-uosius metus šeštadienį mirė prancūzų kalbos mokytoja Ona Dundulienė.

O. Dundulienės palaikai pašarvoti laidojimo namų salėje Vilniaus g. 13, Anykščiuose. Šventos mišios už velionę bus laikomos antradienį 18 valandą Anykščių šv. Mato bažnyčioje. Laidotuvės vyks Anykščių naujosiose kapinėse trečiadienį. Karstas išnešamas 14 val.

Nuo 1953 m. iki pensijos O.

Dundulienė dirbo Anykščių Jono Biliūno vidurinėje mokykloje.

Ji aktyviai dalyvavo mokytojų meno saviveikloje: vaidino spektakliuose, dainavo muzikos kolektyvuose. Mokytoja išugdė ir paskatino rinktis prancūzų kalbos mokytojo specialybę dvylika Anykščių moksleivių.

-ANYKŠTA

MEDICINOS DIAGNOSTIKOS IR GYDYMO CENTRAS

DAŽNIAUSIAI ATLIEKAMOS DIENOS CHIRURGIJOS OPERACIJOS

PLASTINĖS IR REKONSTRUKCINĖS
Riešo kanalo, alkūnės kanalo atvėrimo, pirštų sausgyslių atpalaidavimo ir kitos nuo 75 Eur*.
Operuoja doc. med. dr. M. Minderis, gyd. S. Sereika.

KRAUJAGYSLIŲ
Išsiplėtusių kojų venų šalinimo lazeriu nuo 593 Eur*.
Nauja! Išsiplėtusių kojų venų gydymas biologiniais klėjais.
Operuoja gyd. N. Bičkauskas.

ORTOPEDIJOS IR TRAUMATOLOGIJOS
Pėdos kaulų deformacijų šalinimo; artroskopinės kelio sąnario, menisko, priekinio kryžminio raiščio rekonstrukcijos, čiurnos, peties sąnario; metalo konstrukcijų šalinimo ir kitos nuo 251 Eur*.
Operuoja gyd. D. Rimas, med. dr. V. Tutkus, V. Navikas, E. Piešina.

AKIŲ
Kataraktos, glaukomos, įvairios voku, sparninės plėvės šalinimo ir kitos nuo 216 Eur*.
Operuoja med. dr. P. Rudalevičius, gyd. L. Jotautienė, I. Aleksišiūnienė, A. Kirtiklis, E. Šumskienė, Ž. Kavaliauskienė.

Kiekviena konkreti operacija ir tikslai jos kaina detaliai aptariama chirurgo konsultacijos metu.
*Kainos pateikiamos pagal Centro standartą, daugiau apie sąlygas rasite www.medcentras.lt

Registracija ir informacija
tel.: (8 5) 233 3000, 8 698 00 000
UAB „SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“,
V. Grybo g. 32, Vilnius

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Kalniečių kaimas seniau vadinosi Aukštaisiais Malaišiais

Šnekios, guvios ir draugiškos Kalniečių senbuvės Aldonos Rudokaitės paveikslas liko tikrai nuotraukose ir ją pažinojusią žmonių prisiminimuose.

(Atkelta iš 1 p.)

Kaimynystėje buvo dveji Malaišiai

1949 metais kaimas įjungtas į naujai įkurtą Žemaitės kolūkį, vėliau, stambinant ūkius ir keičiant jų pavadinimus, priklausė „Jaunosios gvardijos“, „Naujo gyvenimo“, „Aušros, Dajučių kolūkiams, kol 1992-aisiais kolūkmečių „era“ pasibaigė. 2001-aisiais čia buvo penkios sodybos su 4 gyventojais.

Jeigu kam knietėtų išsamiau susipažinti su Kalniečių kaimo istorija, archyvuose jokių senų duomenų surasti nepavyktų. Nes seniau ši vietovė buvo vadinama Aukštaisiais Malaišiais. Negana to, carizmo metais, kuomet visi pavadinimai buvo pervardijami, perverčiami į rusų kalbą, kaimas buvo vadinamas „Vysšije Maleiši“. Prieš kurį laiką šiuose kraštuose tyrinėjusius atlikę archeologai vietiniams gyventojams pasakojo, kad Aukštieji Malaišiai - labai sena vietovė, atsiradusi maždaug XVI a. pabaigoje- XVII a. pradžioje. Nuo Malaišos upelės pavadinimo greičiausiai kilę ir kaimų pavadinimai. Kad nebūtų per daug painiavos ant kalno įsikūręs sodžius ir imtas vadinti Aukštaisiais Malaišiais. Kada atsirado Kalniečių pavadinimas, neprisiminti net tų kraštų senoliai.

Šviesūs prisiminimai griuvėsiais virstančių trobų fone

Kai prieš daugiau kaip dešimtį

saulėtą vasaros dieną Aldona Rudokaitė mielai aprodė seną, bet labai rūpestingai tvarkomą sodybą, savo rankomis išpuoselėtus gėlynus, nuvedė prie netoliese augančios milžiniškos liepos. Tai bent aukštumėlis, kamieno storumėlis! Net kelių vyrų pririnktų, kad būtų įmanoma jos liemenį apglėbti. Aldona neprisiminė, kas galėjo tą liepą pasodinti. Tik pamenanti iš savo vaikystės, kad jų namo kaimynystėje augusi liepa buvusi tokia pat aukšta ir storakamienė...

Šį rudenį, susirusęs po daugelio metų į Kalniečius, tikėjau, kad vėl susitiksiu su Aldona, pasigrožėsiu jos gėlynais, pailsėsiu po medžių paunksne šalia istorine praeitimi alsuojančios trobos. Deja, deja. Neberadau čia nei gėlynų, nei tvarkingo kiemo, gyvenamasis namas buvo gerokai apleistas, kai kurie ūkiniai pastatai jau pradėję griūti. Nebesutikau ir šnekiosios kaimo senbuvės - jau treči metai, kai ji ilsisi Svėdasų kapinėse. Vėlionės sodyboje šeimininkauja jau kiti žmonės. Tikrai kažin, ar bus išsaugoti seni etnografiniai pastatai? Sprendžiant pagal dabartinį vaizdą, po metų kitų iš kai kurių trobesių gali likti tikrai liūdnas prisiminimas...

Nebėra jau ir senosios storakamienės liepos. Pasirodo, į šį didingą medį trenkė žaibas ir padegė. Apdegęs medis pradėjo pūti, trūnyti. Todėl buvo nupjautas. Iš tos milžiniškos liepos dabar telikęs išpūdingo dydžio kelmas...

Telikusi vienintelė gyventojas

Kad Kalniečių būta tikrai nemažo kaimo, galima suprasti ir dabar. Aplinkui stūkso daug gyvenamųjų trobų, ūkinių pastatų. Betgi trobesiai tušti, ant durų visur matyti spygnos. Ištuštėjęs ir Musteikių kiemas, tyła, ramybė ir prie Cvirkuų, Staniulių namų. O Nakučių, Juškų net ir trobų nebelikę. Atminimą apie čia kažkada stovėjusius namus, virsčius gyvenimus byloja tikrai išlikę medžiai, krūmokšniai. Kai kurių namų durys dar nors vasaromis praveriamos, nors savaitgaliais kai kada gimtinėn išvažiavusieji sugrįžta. Todėl dar matyti kiemuose nupjauta žolė, aptvarkyti pastatai.

Tačiau kai kurios gryčiukės, klėtys, daržinės stūksto tarp piktžolynų, vis labiau sminga žemyn, akivaizdu, kad jau seniai niekas nebepraveria tų pastatų durų...

Tačiau kai kurios gryčiukės, klėtys, daržinės stūksto tarp piktžolynų, vis labiau sminga žemyn, akivaizdu, kad jau seniai niekas nebepraveria tų pastatų durų...

Tačiau kai kurios gryčiukės, klėtys, daržinės stūksto tarp piktžolynų, vis labiau sminga žemyn, akivaizdu, kad jau seniai niekas nebepraveria tų pastatų durų...

Pasivaikščiojus po Kalniečius galima pamatyti dar ir tokių senoviškų simbolių, etnografinių relikvų.

beūkininkauja, nebėra ir motinos, kuri iškeliavo Amžinybėn. Dalia liko viena, bet kaip ji pati sako, ne vieniša. Nuolat aplanko brolis Ferdinandas, jį turi daug gerų draugių, tad yra su kuo pabendrauti, pasišnekučiuoti. Sūnus Haroldas su šeima įsikūręs Švedijoje, abu su žmona ten darbuojasi. Laikas nuo laiko atvažiuoja ir į Kalniečius, o jau telefonu su sūnumi ir jos šeimos nariais tai labai dažnai pasišneka. Patenkinta Dalia ne tikrai sėkmingu sūnaus gyvenimu, bet ir gražia jo šeima, močiutė gali džiaugtis dviem anūkais: Emiliu ir Enija. Pastebėjusi mano nukreiptą žvilgsnį ir grotuotus gyvenamojo namo langus, Dalia Kraptavičienė paaiškino, kad tokiu būdu apsisaugoma nuo vagių. Dar amžintąjį atilsį tėvelis tas tvirtas metalines grotas įtaisė, patikimas durų spygnas įrengė. Visokių žmonių juk į kaimą užklysta, kas kokių senienų, metalo laužo ar dar nežinia ko ieško. Nežinia dar kaip būtų, jeigu ne grotuotai langai, tvirtos durys, na, ir nuolatiniai brolio, pažįstamų moterų apsilankymai Kalniečiuose...

Dar taip neseniai buvusi tarp išpuoselėtų gėlynų, tvarkinga, rūpestingai prižiūrima Aldonos Rudokaitės sodyba po šios moters mirties gerokai pakeitė vaizdą, o kai kurie pastatai jau pradeda griūti.

Autoriaus nuotr.

tautos balsas

Kas geriausias (ne) kultūringiausias šalies policininkas

Paskaitytas spaudoje straipsnelis apie geriausią šalies policininką mane privertė mintimis sugrįžti į praeitį, prisiminti du kultūringumo, etikos matytus ir patirtus įvykius.

O buvo taip. Rugsėjo 23 d. Anykščių miesto Laisvės skvere renkasi žmonės į Lietuvos vėliavos pakėlimo ceremoniją. Žmonės būriuojasi, sveikinasi, aptarinėja įvairiausius įvykius, prisiminimus. Prie organizacinio centro atvykęs rajono vicemeras S.Obelvičius.

Vienus Jis, kiti Jį – sveikinasi pagarbiai, mandagiai, tardami žodį, kitą. Už trejeto žingsnių vicemeras panorą pasveikinti stovintį policijos pareigūną. Šis atsainiai atsukęs nugarą, atmetęs atgal ranką, net galvos nepasukęs, kalbasi su grupelės nariais. Nustebino toks nekultūringumas, nežinijimas etiškos pagarbos, jo netinkamas dėmesys rajono aukšto rango vadovui. O pranešėjas skelbia: „Vėliavą pakelti kviečiamas šis policijos pa-

reigūnas Urbonas Nerijus.“

Antras įvykis susiklostė priešingai. Tik išgijęs automobilį vykstu Troškūnų link. Pakeliui pastebiu, kad variklis dirba trūkčiodamas. Degalų nedaug, bet rezervas pilnas. Pasiėkiau Troškūnus ir autobusų sustojimo aikštelėje variklis užgeso. Nesuprantu, kur priežastis. Stoviu ir galvoju apie specialistą. Iš už posūkio palengva išvažiuoja kelių patrulių tarnybos automobilis. Kažkaip aš pažūrėjau į Juos,

Jie žiūri į mane. Pakraipau pečius, pamataruoju rankomis. Už vairo sėdintis patrulis sustabdo automobilį. Priėmu prie jų, pasakau problemą. Vairuotojas tuojau pat prieina prie mano automobilio – nesiveda. Peržiūri variklio skyrių, šen ten spusteli. Paspaudo kuro padavimo kriausę. Vėl sėdasi – ir užsiveda. Sako – kuro nebėr, reik užpildyti. Užpildau ir iki šiol laimingai važinėju. O aš susijaudinęs nepasidomėjau geradarijo pavarde. Tai įvyko 2013

rugsėjo ar rugsėjo ar tai 17 ar 18 dieną. Ir taip, kai tik išvažiuoju, man prieš akis iškyla šis geradaris tamsiaplaukis patrulis, kuriam esu ir būsiu dėkingas. Gal Jis atsilieps, nes tuomet vairavo valstybinio numeriu 528 registruotą automobilį.

Palyginkime: tame pačiame policijos komisariate policininką – pareigūną ir kelių patrulį. Kuris vertas pagarbos už parodytus etiketo veiksmus?

Vytautas RAIŠELIS

Buvo sekundžių reikalas

Svėdasai. Lapkričio 1-ąją laukiu po mišų prie J.Tumo-Vaižganto paminklo iš bažnyčios išeinančių giminaičių. Žmonių šimtai, o gal ir tūkstantis, o skriejančių automobilių pro bažnyčią

irgi šimtai - kaip kokioje autostradoje.

Staiga matau, kaip nuo kapų didžiuliu greičiu atlekia automobilis, o senutė su lazdele jau kerta kelią. Prilėkia rizikuodamas jos

ir savo gyvybę, griebiau močiutę, o jaunuolis automobilyje net nestabtelėjęs, nepaisydamas greičio ribojimo ženklų, pralėkė pro šalį. Buvo sekundžių reikalas...

Šioje vietoje prie bažnyčios

žmonių susibūrimai būna dažnai, ar nevertėtų čia įrengti pėsčiųjų perėjas? Juk tai daug nekainuotų. Kai įvyksta avarija, sužeidžiami žmonės, valstybei daugiau kainuoja ir saviems skausmo būna daug.

O.KVIETKAUSKAS, Kaunas

Savo nuomonę išsakykite paskambinę į „Anykštą“ (8-381) 5-82-46,

